

Voor Henk Peters uit Eersel is het een sport om anders te boeren dan de doorsnee veehouder. Met een overtuigend kruisingsbeleid en de rantsoenering in eigen beheer verliest de eigenzinnige veehouder zijn einddoel niet uit het oog: 'Hoog scoren bij de boekhouder staat voorop.'

Wie de stal van Henk (43) en Tiny (38) Peters en Jan Mets (46) uit Eersel binnenstapt, vergaapt zich aan een gevarieerde veestapel. Een allegaartje is de eerste gedachte. Een mix van brown swiss, montbéliarde, Zweeds roodbont, fleckvieh en holsteingenen wekt de indruk van een weinig gestruc-

tureerde stierkeuze, een 'met-alle-winden-meewaaibeleid'. Toch is de fokkerij voor Henk Peters een van de speerpunten in zijn bedrijfsvoering: 'Het is voor mij geen doel om per dier veel te melken, ik wil koeien die blijven lopen: liever vijf lijsten van 7500 kilogram melk dan drie van 10.000 kilo. Als ik collega-

Stal Peters: een mix van rassen

Tiny en Henk Peters: 'Hardlopers van vijftig kilo melk passen niet in ons systeem'

veehouders en dierenartsen hoor vertellen hoeveel trammelant er op holstein-bedrijven voorkomt, is mijn conclusie dat veehouders te veel accepteren als het om gezondheid gaat. Prima als je dat wilt voorkomen door van zes uur 's morgens tot elf uur 's avonds in de stal te zijn, maar daar heb ik geen tijd voor. Hardlopers van vijftig kilogram melk per dag passen niet in ons systeem. We hebben een gemengd bedrijf met een akkerbouwtaak; als ik op het bietenland zit, kan ik niet op de dierenarts wachten', stelt Henk Peters.

Genenbank in het stikstofvat

Werken volgens een vast kruisingsprogramma, in de vorm van bijvoorbeeld een driewegkruising, doet Peters niet. 'Ik bestudeer de cijfers van de stieren van elk ras en zet de positieve en negatieve kenmerken op mijn eigen stierenkaart. Op die manier bewaar ik het overzicht. Als

op dat gebied niet meer te bieden heeft dan de holsteinpopulatie.'

De gezondheidsfokwaarden die het laatste decennium hun intrede deden, weerhouden Peters er al evenmin van om afstand te nemen van het kruisen: 'De vruchtbaarheid holt achteruit, ik denk dat de vererving van vruchtbaarheid te laag is om met die fokwaarde werkelijk iets te bereiken.' Peters ontkent ook dat met kruisen wordt ingeboet op gewenste eigenschappen waarin een bepaald ras niet uitblinkt, denk aan melkproductie bij fleckviehkoeken of uierdiepte bij montbéliarde. Hij stelt dat de 'koe waar alles aan klopt' geen haalbare kaart is. 'Stel, een koe heeft waardeloze benen. Wat heb ik er dan aan om een showuier te willen? Weinig koeien en stieren zijn perfect, ik kies voor de rigoureuze benadering, het lukt niet om meer dan vijf punten tegelijk te verbeteren.' Peters kruist al vanaf 1986 en is ervan overtuigd dat hij blijft doorgaan met kruisen op zijn bedrijf met 1,5 miljoen kg melk en 185 melkkoeien. Dinsdag 14 november organiseert hij een open dag om zijn keuringsresultaten te tonen.

Vlees in plaats van vet

In 2003 verhuisde de familie Peters vanuit Veldhoven naar Eersel, waar ze een spiksplinternieuw bedrijf startte op 111 hectare. Zonder te zijn uitgekocht, investeerde ze voor 1,5 miljoen euro in een

Lautechaux Liz (Lautechaux x Solhill), een mix van montbéliarde en holstein

ten min toegerekende kosten) van 28,4 eurocent per kg melk. Dat is het resultaat van scherp voeren, waarbij de voeradviseur er bij Peters niet aan te pas komt. Het tmr-rantsoen stelt hij zelf samen door het aanbod af te stemmen op de behoefte. 'Ik maak mijn rantsoen onderwets op basis van vem, dve en ruw eiwit.' De variatie in het kruisingsvee is volgens Peters geen handicap om koeien in een tmr-rantsoen goed te voeren, bij-

zonder reden. 'Ik houd m'n voerkosten laag en de koeien gezond door verschillende soorten te voeren. Het is een uitdaging daar mee te spelen. Als ik voer nodig heb, bestel ik bij de goedkoopste aanbieder. Ik verdien meer met een halve middag voer zoeken achter de computer dan aan tafel zitten met de voeradviseur. Laatst kocht ik 30 ton soja voor 17,50 euro per 100 kilogram.' De voerkosten zijn met 3,24 eurocent per kg melk laag.

Kruis en voor het saldo

Henk Peters: 'Liever vijf lijsten van 7500 kg melk dan drie van 10.000'

een koe tochtig is, zet ik haar aan het voerhek en kijk aan welke punten ik me het meest erger. Ze wordt gedekt met de stier die deze punten het best corrigeert, ongeacht het ras. Mijn stikstofvat is net een genenbank', aldus Peters.

De stelling dat de genetische verschillen binnen het ras groter zijn dan tussen rassen bestrijdt Peters: 'Dat is flauwekul, voor beenwerk bijvoorbeeld zijn de hoogste scores bij brown swiss veel hoger dan bij holstein. En je maakt mij niet wijs dat een ras als Zweeds roodbont dat al jaren op gezondheid is geselecteerd,

zelf ontworpen stal, voeropslag en erfverharding. 'Een kwestie van een goed ondernemingsplan schrijven', stelt Henk Peters. 'Ons verhaal klopte, de schaalgrootte werkte mee, maar de goede cashflow en liquiditeit waren leidend. Een laag nettoresultaat is niet zo erg, dat wordt sterk beïnvloed door hoge afschrijvingen en rente. De bank heeft daar de eerste jaren geen moeite mee.'

Jan Mets, de zwager van Henk, melkt in de carrouselmelkstal per koe jaarlijks 7500 kg melk met 4,26% vet en 3,58% eiwit, resulterend in een saldo (opbrengs-

voorbeeld in de voorbereiding op de droogstand. 'Er is een belangrijk verschil tussen de gemiddelde kruisling en een melktypisch aangelegd dier. Een holstein vervet als ze gaat groeien, terwijl een kruisling vlees aanzet als ze groeit.'

Het gevarieerde menu omvat per koe in kg product dagelijks 5,4 kg graskuil, 0,3 kg graszaadhooi, 8,1 kg maaskuil, 0,08 kg mineralen, 0,04 kg zout, 0,04 kg krijt, 1,4 kg sojaschroot, 0,5 kg gerstmeel of maisvoermeel, 0,5 kg citruspulp, 2,2 kg aardappelgranulaat en 2,2 kg droge bostel. De enorme keur aan producten is niet

Peters is niet huiverig zijn cijfers te geven, sterker; hij presenteerde zijn saldogegevens op het forum van de Veeteelt-site en daagde anderen uit te reageren en te vergelijken.

Kruisen, rantsoenering en stalontwerp, Peters heeft schik in het volgen van zijn eigen plan: 'Ik wil goed scoren bij de boekhouder, dat staat bovenaan, maar wat is er leuk aan om alles hetzelfde te doen als een ander?'

Tijmen van Zessen